

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.140/2025/19.

A felperes:

felperes1

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Koós Zoltán ügyvéd

felperesi képviselő címe.

Az alperesek:

I.r.alperes I. rendű

I.r.alperes címe

Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet II. rendű

2316 Tököl, Ráckevei út 6.

Az alperesek képviselői:

Flumbort Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Flumbort András ügyvéd) az I. rendű alperes képviseletében

I.r.alperesi képviselő címe

dr. Monostory Péter kamarai jogtanácsos a II. rendű alperes képviselőjében

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.P.20.570/2024/5.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes, I. és II. rendű alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti. Fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az I., II. rendű alperesek marasztalását 7.000.000 (hétmillió) forintra és annak elsőfokú ítéletben meghatározott kamatára, perköltségfizetési kötelezettségüket 350.000 (háromszázötvenezer) forintra, szakértői díjfizetési kötelezettségüket 601.361 (hatszázegyezer-háromszázhatvanegy) forintra, az I. rendű alperes illetékfizetési kötelezettségét 420.000 (négy százhuszezer) forintra felemeli.

Mellózi a felperes szakértői díj és illeték fizetési kötelezettségét.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 137.500 (százharminchétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint fizessen meg e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az államnak 440.000 (négy száznegyvenezer) forint fellebbezési illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 37.500 (harminchétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az I. és II. rendű alpereseket emberi méltósága, testi és lelki épsége, egészsége megsértése miatt 7.000.000 forint összegű sérelemdíj és ezen összeg után 2017. október 22. napjától számított késedelmi kamat megfizetésére.

[2] Érvényesített jogaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-át, 2:43. § a) pontját, 6:519. §-át és 6:540. §-át jelölte meg.

[3] Az eljárás lefolytatását a bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránt indított gyorsított perről szóló 2020. évi LXX. törvény (Gyptv.) alapján a gyorsított eljárás szabályai szerint kérte.

[4] Hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperes személyiségi jogait megsértette, tettét súlyosbítja, hogy neki mint hivatásos állományú személynek éppen az volt az alapvető feladata, hogy a hatályos jogi szabályokat az elítéltekkel betartassa, a jogellenes magatartások megelőzésében közreműködjön. Kiemelte, hogy az I. rendű alperes a bűncselekménnyel az emberi méltóságát, a testi és lelki épségét, egészségét is megsértette. A sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelemmel volt arra, hogy a bűncselekmény következtében életveszélyben volt, életkörülményei és életminősége jelentősen megváltozott, az általa elvégezhető munkák köre és sportolási lehetőségei beszűkültek, szervezete védekezőképessége maradandóan csökkent.

[5] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a lép elvesztése nem az I. rendű alperes magatartásának, hanem annak a következménye, hogy a felperest szakszerűtlenül, illetőleg neki felróható okból későn látták el. Álláspontja szerint a sérelemdíj összege nem áll arányban az elszenvedett hátránnyal. Vitatta, hogy a felperes sérülése őt a szakmájában való elhelyezkedésben meggátolná, sportolási tevékenységben akadályozná, illetőleg megváltozott munkaképességűnek minősülne. Álláspontja szerint a felperesnek konkrétan bizonyítania kellett volna, hogy munkavégzési szándéka valós és munkaképesség-csökkenést szenvedett el.

[6] A II. rendű alperes elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a felperes által igényelt sérelemdíj összegének mérséklését kérte. Vitatta, hogy a felperes a bűncselekmény következtében súlyos egészségromlást szenvedett el. Megítélése szerint a felperes által igényelt sérelemdíj összege eltúlzott, mivel a felperes a műtétet követően is teljes értékű életet tud élni.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 4.500.000 forint összegű sérelemdíjat és ezen összeg után 2017. október 22. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 17.000 forint ügyvédi munkadíjból álló részperköltséget. Kötelezte a felperest, hogy a gazdasági hivatal felhívásában megjelölt módon 216.490 forint szakértői díjat, az I. és II. rendű alpereseket, hogy ugyanezen a módon egyetemlegesen 384.871 forint szakértői díjat fizessenek meg. Kötelezte továbbá a felperest, hogy 151.200 forint kereseti illetéket, az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen, hogy 268.800 forint kereseti illetéket fizessenek meg az állam javára.

[9] Döntésének alapjaként hivatkozott a Ptk. 2:42. § (1) bekezdésére, 2:43. § d) pontjára, 2:52. §, 6:518. és 6:519. §-ára, 6:522. § (1) bekezdésére, 6:527. § (1) bekezdésére, 6:532. §-ára, 6:540. § (3) bekezdésére és 6:48. § (1) bekezdésére.

[10] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a II. rendű alperesi büntetés-végrehajtási intézetben szabadságvesztését töltő, 24 éves felperest a nappalos körletfelügyelői szolgálatra beosztott I. rendű alperes bántalmazta, megütötte, több alkalommal hastájékon megrúgta. A felperes a bántalmazások következtében 8 napon túl gyógyuló, maradandó fogyatékoságot eredményező lépzúzódást szenvedett, amely miatt a lépét műtétileg 2017. október 24. napján a büntetés-végrehajtás központi kórházában eltávolították. A lépsérülés elszenvedése után a műtėti altatásig a felperes közvetett jellegű életveszélyben volt. A műtėti beavatkozás következményeként hasának bal oldalán körülbelül 30 cm hosszúságban ferde irányban elhelyezkedő műtėti heg keletkezett.

[11] A fenti cselekmény miatt az I. rendű alperest a Fővárosi Törvényszék katonai tanácsa bűnösnek mondta ki hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetésében, valamint életveszélyt okozó testi sértés büntetésében, és ezért őt halmazati büntetésül 2 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[12] Az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes bántalmazása következtében a felperes lépe olyan súlyosan károsodott, hogy szükségessé vált az eltávolítása. Az eltávolított lép funkcióit idővel átveszik az egyéb szervek, ám a lép hiányában meggyengült immunrendszer miatt a fertőzésveszély megnövekedettnek tekinthető. A felperes esetében pszichés szempontból egészségkárosodás nem tárható fel, az egészségkárosodása (ÖEK) mértéke a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet (továbbiakban: NEFMI rendelet) I. számú mellékletének 6/3. pontja alapján 5%. A lépeltávolítás a szervezet fizikai teljesítőképességét nem csökkenti, azonban meg kell fontolni a felperes eltanácsolását a küzdősportoktól. A kiegészítő szakvéleményből az elsőfokú bíróság azt emelte ki, hogy a felperesnek a munkaképesség-csökkenése a kifejezetten nehéz munkákra terjed ki, ezeken túl szinte minden munkakör betöltésére alkalmas lehet az állapotrosszabbodás veszélye nélkül. A korlátozódás kevésbé a lép hiányából, inkább a hasfali műtėti hegből fakad, mely túlterhelés esetén elégtelenné válhat és hasfali sérvet okozhat. A felperes esetében javasolt a hasfalat

kifejezetten megterhelő fizikai terhelés elkerülése a mindennapi munka, sport, szabadidős, háztartási, házkörüli tevékenységek végzésekor.

[13] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a felperes szakmai végzettségét tekintve hegesztő, burkoló. A sérülés következtében elszenvedett károsodás okán a felperes élete hátralévő részében nehéz fizikai munkát nem végezhet, zsír és fűszermentes diétára szorul.

[14] Indokolásában kifejtette, hogy önmagában a fizikai bántalmazás eredményezte a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga sérelmét. Az emberi méltóság megsértéseként értékelte, hogy az I. rendű alperes a felperest több alkalommal zárkatársai előtt többször ököllel megütötte és meg is rúgta. Ennek következtében a felperes maradandó fogyatékoságnak minősülő sérülést szenvedett el, továbbá a bántalmazás következtében életveszélyben volt.

[15] Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes 2017. október 24. napján az őt ellátó orvosnak jelezte-e, hogy trauma érte, továbbá annak sem, hogy elvégeztek-e ultrahang vizsgálatot a felperesen 2017. október 23-án, mivel az I. rendű alperes általi bántalmazás és a lépsérülés mint eredmény között a közvetlen ok-okozati összefüggés megállapítható volt. A beavatkozás indokoltságát az orvosszakértői vélemény alapján a szakszerű ellátás hiánya vagy annak késedelmes volta nem befolyásolta. Utalt arra is, hogy a felperes fogvatartottként kiszolgáltatott helyzetben volt az őt elhelyező intézettel és annak alkalmazottjaival szemben, jogtalan bántalmazást szenvedett el, és nem róható a terhére, hogy a testi sértést és az abból eredő egészségügyi panaszait részletesen csak 2017. október 24-én tárta fel.

[16] A sérelemdíj iránti igényt eltúlzottnak találta. Kifejtette, hogy a sérelemdíj mértékének megállapításánál az eset összes körülményét kell figyelembe venni, köztük elsősorban a jogsértés tárgyi súlyát és a bekövetkezett hátrányokat, és ebben a tekintetben a következőket értékelte.

[17] Az I. rendű alperes a személyiségi jogsérelem alapját képező magatartásával egyben bűncselekményt is elkövetett. Különös súllyal vette figyelembe, hogy a jogsértés államigazgatási és rendészeti feladatokat ellátó állami fegyveres rendvédelmi szerv alkalmazottja részéről történt, így az általa elkövetett cselekmény a közhatalomba vetett bizalom megingatására is alkalmas. Bizonyított tény volt továbbá a büntetőeljárásban a bántalmazás, annak körülményei. Köztudomású tényként értékelte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 163. § (3) bekezdése alapján a bántalmazás során elviselt fájdalmat és az annak következtében jelentkező pszichikai sérelmet. Figyelembe vette, hogy a szakvélemények szerint felperes esetében pszichés szempontból egészségkárosodás nem tárható fel, a lépeltávolítás ténye alapján az általános életvitelében korlátozódás nem állapítható meg. Értékelte a lépeltávolításra figyelemmel az egészségkárosodás 5%-os mértékét, valamint azt, hogy a szakvélemény szerint a felperes munkaképesség-csökkenése a kifejezetten nehéz munkákra korlátozódik, a mindennapi munka, sport, szabadidős, háztartási, házkörüli tevékenységek esetében csak a hasfalat kifejezetten megterhelő fizikai tevékenységek elkerülése javasolt. A mindennapi életben, a párkapcsolatokban, a társadalmi életben a lép hiányának nincs korlátozó szerepe. Az

eltávolított lép funkcióit ugyan idővel átveszik az egyéb szervek, ám a lép hiányában meggyengült immunrendszer miatt a fertőzésveszély megnövekedettnek tekinthető.

[18] Mindezeket figyelembe véve a Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében az alperesek által fizetendő sérelemdíjat összesen 4.500.000 forintban állapította meg, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Álláspontja szerint ez az összeg a döntés meghozatalának időpontjában fennálló értékviszonyokat is figyelembe veszi és a kompenzációt is magában foglalja. Arányban áll a felperes által elviselt hátrányokkal, sérelemmel, valamint megfelelő elégtételt nyújt a felperes személyét ért hátrányok ellensúlyozására.

[19] Mivel a felperes jogséremlme 2017. október 22-én következett be, ezért a sérelemdíj után 2017. október 22. napjától állapította meg a késedelmi kamatot.

[20] A pernyertesség-pervesztesség arányát 64%-ban állapította meg a felperes javára. Ennek megfelelően rendelkezett a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a perköltségről.

[21] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és elsődlegesen az alperesek marasztalásának 7.000.000 forint tőke összegre felemelését. Másodlagosan, amennyiben az ítéltábla nem osztaná azt az álláspontjukat, hogy a 7.000.000 forint a 2017-es értékviszonyoknak megfelel, az alperesek marasztalásának 7.000.000 forintra történő felemelését és azután az elsőfokú ítélet meghozatalának napjától azaz 2024. november 28. napjától késedelmi kamatok megítélését kérte.

[22] Fellebbezését arra alapította, hogy bár az elsőfokú bíróság minden jelentős körülményt megemlített, azonban azokat részben nem, részben pedig nem megfelelő súllyal értékelte a sérelemdíj meghatározásánál.

[23] Kiemelte egyrészt, hogy ugyan a gyakorlatban létezhetnek olyan munkakörök, amelyeknél nem szükséges a hasfalat kifejezetten megterhelő fizikai tevékenységek végzése, de még ebben az esetben is értékelni kell, hogy az általa kitanulható, elsajátítható szakmák és elvállalható munkák köre a lépének elvesztésével erőteljesen leszűkült, hiszen olyan jellegű szakmát nem tud, illetve nem érdemes kitanulnia és nem tud olyan jellegű munkákat, munkaköröket elvállalni és betölteni, amelyek fizikai munkavégzéssel vagy olyan munkafeladatok ellátásával végezhetők, melyhez olyan erőfeszítés szükséges, amely a hasfalat kifejezetten megterheli.

[24] Nem értékelte továbbá az elsőfokú bíróság kellő súllyal azt sem, hogy egy hivatásos állományú körletfelügyelő fokozottan felel a jogszabályok szerinti eljárásért.

[25] Hivatkozott a sérelemdíj kompenzációs és preventív funkciójára, valamint arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak jelentősebb súllyal kellett volna figyelembe vennie, hogy a bántalmazással összefüggésben nem egy, hanem több személyiségi joga sérült.

[26] Értékelnie kellett volna a bíróságnak a 30 cm-es műtéti heget, amely érthetően szégyenérzetet kelt benne, jelentőséggel bír párkapcsolat kialakításában, továbbá minden olyan helyen, ahol láthatóvá válik, pl.: fürdőben, strandon vagy akár egy öltözői átöltözés alkalmával.

[27] Kifejtette, hogy a sérelemdíj összegét a károsító esemény bekövetkeztének az időpontjában szükséges meghatározni, ezért alapvetően a károsító esemény időpontjában fennálló értékviszonyok az irányadók. Amennyiben a sérelemdíj mértékét az elsőfokú bíróság az ítélelhozatalkori értékviszonyok, és nem a sérelem bekövetkeztekor fennálló értékviszonyok alapján állapítja meg, úgy a késedelmi kamat az elsőfokú ítélettől esedékes. A sérelem bekövetkeztekor fennálló értékviszonyok és az ítélelhozatalkori értékviszonyok közötti változást a sérelemdíj összegében meg kell jeleníteni a sérelmet szenvedett fél javára.

[28] Az ítélet ellen az I. rendű alperes is fellebbezést terjesztett elő.

[29] Kérte elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését a Pp. 240. § (1) bekezdés h) pontjának alkalmazásával. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását részben és az alperesek marasztalásának mérséklését 1.500.000 forintra. Harmadlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára.

[30] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta a felperes jogi képviselőjének eljárását, holott a felperes jogi képviselője az eljárás során nem csatolt szabályszerű meghatalmazást. A benyújtott okirat ugyanis nem tartalmazta a meghatalmazottnak a meghatalmazás elfogadásáról szóló nyilatkozatát, hanem tartalmilag azt rögzítette, hogy a jogi képviselő a megbízást elfogadja. A megbízás és a meghatalmazás azonban nem azonos. Erre tekintettel az elsőfokú bíróságnak a Pp. 244. § (1) bekezdése és 74. § (1) bekezdése alapján azt kellett volna megállapítania, hogy a felperes nem rendelkezik a kötelező jogi képviselő ellenére jogi képviselővel, így nyilatkozatai hatálytalanok. Okfejtése szerint mivel a bíróság hiánypótlást rendelt el, és ismételt hiánypótlásnak nincs helye, a keresetlevelet már a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontja alapján vissza kellett volna utasítani, ennek hiányában pedig a Pp. 240. § (1) bekezdés h) pontja alapján az eljárást meg kell szüntetni. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete semmilyen utalást nem tartalmaz erre a körülményre, az ítélet ezért sérti a Pp. 346. § (4) bekezdését.

[31] Fellebbezését az ügy érdemét érintően egyrészt arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét tévesen mérlegelte, a sérelemdíj összegszerű meghatározása jogszabálysértő.

[32] Sérelmezte, hogy bár az elsőfokú bíróság helyt adott annak a bizonyítási indítványnak, mely szerint megkeresi a Büntetés-végrehajtás Egészségügyi Központját annak közlése végett, hogy a felperes tekintetében 2017. október 23-án a kórházban történt-e vizsgálat, illetőleg milyen egészségügyi dokumentum áll rendelkezésre, a bíróság az indítvány teljesítését utóbb szükségtelennek értékelte. Kiemelte, hogy jelentősége van az október 24-ét megelőző orvosi dokumentációnak, mivel a felperes maga állította, hogy október 24-ét megelőzően ultrahangos vizsgálatot végeztek rajta, illetve a felperest október

23-án a körletfelügyelői napló szerint az egészségügyi részlegre felkísérték. Az I. rendű alperes nincsen elzárva attól, hogy akár a károsulti közrehatást, akár más szerv mulasztását igazolja, ez pedig szükségszerűen kihathat a sérelemdíj összegszerűségére. Erre tekintettel kérte a tényállás kiegészítését és módosítását, valamint az általa indítványozott korábbi megkeresés foganatosítását, ezt követően pedig a szakértői vélemény kiegészítését.

[33] Kérte jogszabálysértés nélkül is felülmérlegelni az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[34] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelte a rendelkezésre álló adatokat és körülményeket, ez alapján eltúlzottan állapította meg a sérelemdíjat.

[35] Hangsúlyozta egyrészt, hogy a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése szerint a károsultat kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség terheli, és az e kötelezettségek felróható megszegése miatt keletkezett kárt a károkozó nem köteles megtéríteni. Ha a felperes a bántalmazást korábban jelezte volna, nyilvánvalóan csökkent volna az időintervallum, ami az állítólagos bántalmazás és a lépeltávolítás időpontja között eltelt, ezáltal a felperesi közrehatás értékelhető lett volna a sérelemdíj összegszerűségénél.

[36] Okfejtése szerint a valorizációval 4.500.000 forint összegben meghatározott sérelemdíj is eltúlzott. Az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal vette figyelembe, hogy a kirendelt igazságügyi szakértő a felperes egészségügyi állapotát 95%-ban határozta meg, illetve semmilyen pszichés károsodást nem igazolt a szakértői vizsgálat. Az elsőfokú bíróság azt sem vette figyelembe, hogy súlytalan a felperes azon állítása, hogy egészségügyi állapota miatt nem dolgozhat, hiszen több mint 10 éve fogvatartott, illetőleg a szakértői vélemény szerint csak a nehéz fizikai munkától és küzdősportoktól volt eltanácsolva. A felperes nem bizonyította azt sem, hogy dolgozott volna az általa hivatkozott hegesztő és asztalos szakmákban. Az elsőfokú bíróság azt sem vette figyelembe kellő súllyal, hogy a lép eltávolítását olyan műtéti technikával végezték, amely az eredeti lépfunkciók részbeni visszatelepítését jelenti. A felperes nem bizonyított olyan körülményt, miszerint a lépének kivételét követően fertőzése keletkezett volna, vagy valamilyen betegséget a lép hiánya miatt szenvedett volna el.

[37] Mindezek alapján szerinte a felperes sérelmével 1.500.000 forint áll arányban. Méltánytalannak tartotta a kamatfizetési kötelezettségét, mivel a soron kívüli eljárás elhúzódása nem róható fel nekik.

[38] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyvédjének munkadíját sem mérsékelhette volna, a mérséklést nem is indokolta a Pp. 346. § (5) bekezdésének megfelelően. Hivatkozott a Kúria Pfv.20.034/2024/8. számú precedensképes határozatában foglaltakra is.

[39] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az általa nem támadott részben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint nem áll fenn olyan ok, ami miatt az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellene helyezni. Az alperesek mulasztása miatt nem keletkezett 2017. október 24-ét megelőzően orvosi dokumentum, ami beszerezhető lett volna, az I. rendű

alperes feltételezésre alapítja, hogy keletkezett ilyen irat. A rendelkezésre álló orvosi dokumentumok alapján is egyértelmű szakvélemény készült, amely rögzítette, hogy meg kellett műteni és a lépét el kellett távolítani. Az általa elvállalható munkák köre nem függ attól, hogy büntetés-végrehajtási intézetben volt és 2024. decemberben szabadult. Kiemelte, hogy a lépének elvesztése önmagában veszélyes, a fertőzés, betegség lehetősége sokkal nagyobb, mint más embereknél. Hangsúlyozta, hogy a meghatalmazás egyoldalú ügylet, ezért a meghatalmazás elfogadása fogalmilag kizárt. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Ütv.) 34. § (2) bekezdése értelmében a meghatalmazásnak a megbízott elfogadó nyilatkozatát kell tartalmaznia, ő pedig ilyen nyilatkozatot tett. A megbízás létrejöttével és elfogadásával az ügyvédi meghatalmazást is elfogadta a megbízott, a meghatalmazás pontosan tartalmazza a meghatalmazott ügyvéd elfogadó nyilatkozatát.

[40] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperes által támadott rendelkezéseinek helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes olyan körülményekre hivatkozott a fellebbezés indokolásában – így pl.: hosszasan elemzi a műtéti heg miatti szégyenérzetet, párkapcsolat kialakításának absztrakt nehézségeit –, amelyeket az elsőfokú eljárásban nem adott elő, ezen előadása a Pp. 372. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálható. A felperes a keresetlevélben nem az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján kérte a sérelemdíj megállapítását, a fellebbezésben előadott keresetváltoztatás a Pp. 373. § (1) bekezdésébe ütközik.

[41] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperes fellebbezésének elutasítását kérte. Kiemelte, hogy a szakvélemény szerint pszichés egészségkárosodás nem érte a felperest, sportolási képessége nem romlott, általános életvitelében a műtét előtti életvitelhez képest korlátozódás nem állapítható meg. A korlátozott munkakörökre hivatkozás alaptalan, hiszen az össz-egészségkárosodás a jogsérelem következtében 5%-os mértéket ért el, és kizárólag a nehéz fizikai munkákra, munkakörökre nézve korlátozódott. Olyan mértékű sérelem, mint amit állított, nem valósult meg. A műtéti heg láthatóságát az elsőfokú eljárásban nem jelölte meg sérelemként, ezért az a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján nem vehető figyelembe. Az elsőfokú bíróság indokolásában már különös súllyal vette figyelembe, hogy a jogsértés alkalmas a közhatalomba vetett bizalom megingatására. A felperes több személyiségi jogsértést is megjelölt a fellebbezésében, a keresetében az emberi méltóság, testi és lelki épség, egészség megsértésére hivatkozott, a keresetet a másodfokú eljárásban nem változtathatja meg.

[42] A Fővárosi Ítéltábla a Gyptv. 12. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezéseket.

[43] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy a II. rendű alperes fellebbezését az elsőfokú bíróság 13. sorszámu – fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett – végzésével visszautasította, így az abban foglaltak nem képezték a felülbírálat tárgyát.

[44] A felperes fellebbezése alapos, míg az I. rendű alperes fellebbezése nem alapos.

[45] Fellebbezés hiányában a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítélete a II. rendű alperest 4.500.000 forint sérelemdíjban, annak járulékaiban és perköltségben marasztaló, valamint a szakértői díj és az illeték fizetésére kötelező rendelkezések tekintetében. Jogerőre emelkedett továbbá az I. rendű alperest 1.500.000 forintban és annak járulékaiban, valamint az ehhez igazodó mértékben a szakértői díj és az illeték fizetésére kötelező rendelkezése is.

[46] Ezt meghaladóan az ítéltábla az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében bírálta felül azzal, hogy az ítéltábla a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezések korlátai között gyakorolta a felülbírálati jogkörét, ilyen korlátnak minősültek a fellebbezések indokai, az abban megjelölt eljárási és anyagi jogszabálysértések (Pp. 371. §).

[47] Az I. rendű alperes hatályon kívül helyezés és eljárás megszüntetése iránti kérelme nem volt alapos. A Pp. 240. § (1) bekezdés h) pontjának megfelelő megszüntetési ok nem merült fel, tekintettel arra, hogy a felperes jogi képviselővel járt el. Az ügyvédi meghatalmazáson a „megbízás elfogadva” szöveget a meghatalmazói okiratban meghatalmazottként megjelölt megbízott ügyvéd írta alá. A kifogásolt meghatalmazáson tehát a megbízott elfogadó nyilatkozata szerepelt, ezért a meghatalmazás az Ütv. 34. § (2) bekezdésének megfelelően tartalmazta a megbízott elfogadó nyilatkozatát. Az ítéltábla ezért ebből az okból hiánypótlási felhívás kiadását sem látta szükségesnek. Megjegyzi, hogy az I. rendű alperes okfejtésével szemben a meghatalmazás keresetlevél kézbesítését követően észlelt hiányossága esetén sem lenne mellőzhető a hiánypótlási felhívás, és nem lenne alkalmazható felhívás nélkül a Pp. 240. § (1) bekezdés h) pontja.

[48] Ugyanezen okból nem volt alapja az ítélet hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasításának. Az elsőfokú bíróság nem vétett ugyanis az eljárása során az I. rendű alperes fellebbezésében megjelölt okból olyan lényeges, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést, amely a másodfokú eljárásban nem orvosolható és az eljárás megismétlését tenné szükségessé (Pp. 381. §). Az I. rendű alperes alaptalanul hivatkozott az előzőekben kifejtettek szerint a felperesi jogi képviselet hiányára, meghatalmazásának szabályszerűtlenségére. Nem volt jelentősége ezért az ügy érdemét tekintve annak sem, hogy az elsőfokú ítélet a meghatalmazás elfogadását érintő alperesi kifogásról szóló indokolást nem tartalmazott.

[49] Az ítéltáblának a fellebbezésekben foglaltak alapján az ügy érdemében a sérelemdíj mértékéről és a kamatfizetésről kellett állást foglalnia.

[50] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival részben értett egyet.

[51] Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen állapította meg, annak kiegészítésére a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja alapján bizonyítás felvételére az I. rendű alperes által előadott okból, károsulti közrehatás, vagy más szerv károkozásának vizsgálata céljából nem volt szükség.

[52] Egyrészt azért nem, mert a Ptk. 6:524. § (1) bekezdése alapján a károkozók felelőssége egyetemleges a károsult felé, így közömbös, hogy a kórházat vagy más szervet terhelt-e mulasztás a bántalmazást követő ellátás során. Másrészt az aggálytalan orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen emelte ki, hogy a felperes lépe a bántalmazás következtében olyan mértékben sérült, hogy emiatt azt mindenképpen el kellett távolítani műtéti úton. Ezért annak, hogy a felperesen a bántalmazást követően 2017. október 24-ét megelőzően milyen vizsgálatokat végeztek, illetve a felperes mikor jelezte a bántalmazást, nem volt jelentősége sem a felperest ért egészségkárosodás mértéke, sem annak elkerülhetősége, így a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség szempontjából sem. Az elsőfokú bíróság egyebekben azt is helyesen állapította meg, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felperesnek nem róható fel, hogy nem jelentette azonnal az őt ért, adott esetben nehezen bizonyítható bántalmazást.

[53] Az ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra tekintettel utal arra is, hogy a Ptk. 6:525. § (1) bekezdésének második mondata a kártérítés mértékét érintő szabály, így a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése folytán nem alkalmazható. A kárenyhítési kötelezettség megsértése a sérelemdíj megállapításánál a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján lenne figyelembe vehető. Mivel azonban a felperest ért sérelem mértékére, bekövetkezésére az I. rendű alperes által a kárenyhítés, kármegelőzés körében előadott, bizonyítani kívánt tények nem hatottak ki, az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte e körben a további bizonyítást és tények megállapítását.

[54] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj megállapítása során a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján irányadó szempontokat helyesen vette számba, azonban az ítéltábla egyetértett a felperes fellebbezésével abban, hogy e szempontokat részben nem megfelelő súllyal értékelte.

[55] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a testi épség, egészség megsértése miatt megállapított sérelemdíj meghatározásánál (Ptk. 2:52. § (3) bekezdés) hangsúlyosan kell figyelembe venni a felperest ért jogsértés súlyát és annak következményeit, a sértettre és környezetére gyakorolt hatását. Az ítéltábla kiemeli, hogy különös jelentősége van a maradandó károsodás tartós következményeinek, ezzel összefüggően figyelembe kell venni a sértett életkorát is.

[56] Kétségtelen, hogy a felperes lépeltávolítás miatti össz-egészségkárosodása a NEFMI rendelet szerint 5 %, és a felperesnek nincs pszichés károsodása. A hivatkozott NEFMI

rendelet I. számú mellékletének 6/3. táblázatához fűzött rendelkezésből kitűnően azonban az 5%-os érték önmagában csak a lép elvesztését mint egészségkárosodást veszi figyelembe. Ez az alacsony százalékos érték kellően értékeli azt az I. rendű alperesi fellebbezésben hivatkozott körülményt, hogy a test alkalmazkodik e szerv hiányához, és a lép funkcióját idővel más szervek átveszik.

[57] A felperest ért igazán súlyosnak értékelhető következmény azonban az volt, hogy a jelentős hasfali beavatkozással járó műtét okán csak hasfali sérvet kockáztatva fejthet ki a hasfalat kifejezetten megterhelő mozgásformát. A szakvélemény szerint ez a korlát az élet minden területére (munka, sport, házkörüli munkák, mindennapi tevékenységek) kiterjed. Ebből pedig az következett, hogy a felperes, aki a bántalmazáskor még csak 24 éves volt, erre az életkorára elvesztette annak a lehetőségét, hogy bizonyos nagyobb erőfeszítéssel járó tevékenységeket végezzen (pl.: súlyosabb tárgyakat emeljen, vigyen, nagyobb, a hasfalat megerőltető erőfeszítéseket tegyen, ütésekkel járó kontakt sportokat űzzön). A megállapított egészségkárosodásnak ez a hatása jelentős és tartósan fennálló hátrányt jelent mind a felperes munkavégzési lehetőségeiben, mind a sportolásban, mind egyéb tevékenységekben (pl.: házkörüli nagy erőfeszítést igénylő nehéz munkák elvégzésében). Ez a hatás különös tekintettel súlyos a felperesre nézve, figyelembe véve az életkorát és a nehéz fizikai munkát is igénylő képzettségeit, valamint a képzettség nélkül végezhető fizikai munka lehetőségeket. A bántalmazás fiatal korától egész életére megfosztja a felperest attól, hogy az erejének megfelelő fizikai munka elvégzését elvállalja, a sportokban maximális erőfeszítéssel érjen el eredményeket.

[58] A sérelemdíjat a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján egy összegben kell megállapítani, az így meghatározott sérelemdíj a jövőbeni belátható nem vagyoni hátrányokat is figyelembe veszi. Az I. rendű alperes fellebbezésben foglaltakkal szemben nincs jelentősége ezért annak, hogy a felperes bizonyította-e, hogy dolgozott az általa megjelölt szakmákban, illetve fogvatartása alatt nem tudott a szakmájában dolgozni.

[59] Nyomatókkal kellett értékelni továbbá a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján a jogsértés súlyánál és körülményeinél, hogy az I. rendű alperes büntetés-végrehajtási szerv alkalmazottjaként követte el a perbeli, életveszélyt okozó, maradandó egészségkárosodással járó bántalmazást, a börtönviszonyok között kiszolgáltatott sértett sérelmére.

[60] Az ítéltábla megítélése szerint a jogsértés súlya, körülményei és a bántalmazásnak a felperes egész életére kiható, előzőekben írt következményei önmagukban elegendőek voltak ahhoz, hogy a felperes által igényelt 7.000.000 forint sérelemdíj arányban álljon a felperest ért nem vagyoni sérelemmel a 2017-es ár- és értékviszonyokat is figyelembe véve. Ebből következően pedig az I. rendű alperes fellebbezésében foglaltakkal szemben a sérelemdíj leszállítására nem volt indok. Az ítéltábla csak megjegyzi, hogy az immunrendszer gyengülése, a fokozottabb fertőzésveszély is olyan jelentős hátrány, amely szintén megerősíti, hogy a felperes sérelemdíj igénye nem volt eltúlzott.

[61] A késedelmi kamat fizetési kötelezettség a személyiségi jogsérelem bekövetkezésével esedékes, a Ptk. 6:532. §, és 6:48. §-án alapul, független az eljárás elhúzódásától.

[62] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését a per főtárgya tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperesek marasztalását 7.000.000 forintra és járulékaira a rendelkező részben foglaltak szerint felemelte, egyebekben helybenhagyta.

[63] A felperes fellebbezésének eredményeként teljes egészében pernyertes lett, ezért az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletnek a perköltségről, szakértői díjról és illetékről szóló rendelkezését is részben megváltoztatta, és az elsőfokú ítéletben megállapított felperesi ügyvédi munkadíjból álló perköltségben (350.000 forint ügyvédi munkadíj áfa nélkül), szakértői díjban (601.361 forint) teljes egészében az I., II. rendű alpereseket marasztalta a rendelkező részben foglaltak szerint a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján. A le nem rótt kereseti illeték (420.000 forint) megfizetésére teljes egészében az I. rendű alperest kötelezte, figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes költségvetési szervként illetékmentes.

[64] A felperes fellebbezése eredményre vezetett, az I. rendű alperesé nem, ezért a másodfokú eljárásban a felperes pernyertes, az I. rendű alperes és a II. rendű alperes pervesztesek lettek. A felperes másodfokú perköltségeként a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, áfa nélkül felszámított 175.000 forint ügyvédi munkadíjat az ítéltábla elfogadta. Az I., II. rendű alperesek célszerűségi pertársaságot alkottak (Pp. 37. § b) pont), ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése és 87. § (2) bekezdése alapján a fellebbezési értéket és az érdekeltséget figyelembe véve külön-külön marasztalta az I. rendű alperest (137.500 forint) és a II. rendű alperest (37.500 forint) a rendelkező részben foglaltak szerint, figyelemmel arra is, hogy az alperesek által külön-külön fizetendő másodfokú perköltség nem haladhatta meg a felperes által igényelt 175.000 forintot.

[65] A le nem rótt felperesi fellebbezési illetékről, valamint az I. rendű alperesi fellebbezési illetékről az ítéltábla a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján határozott, a II. rendű alperes illetékmentességét figyelembe véve.

Budapest, 2025. szeptember 16.

Dr. Höbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Istenes Attila s. k.
k.

Dr. Szabó Csilla s.

előadó bíró

bíró